

GŁOS WĄBRZEŃSKI

Przedpłata: w kwartale miesięcznie 1,50 zł z odroczeniem przez pocztę 20 gr więcej. W wypadkach nieprzewidywanych, przy wstrzymaniu przedpłat, złożeń pracy, przetrwaniu komunikacji, otrzymujący nie ma prawa żądać przetrzymanych dostarczeń gasy, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dzień ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lam.) 10 gr. za reklamy na str. 3-lam. w wiadomościach potocznych 30 gr na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstem ogłoszeniu. „Głos Wąbrzeński” wychodzi trzy razy tygodniowo, w niedzielę, środę i piątek. Skrzynka pocztowa 23. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 11. Telefon 80. Konta czekowa P. K. O. Poznań 204,252.

Poniedziałek, Wig Leona pap.
Wtorek, Piotra i Pawła ap.
Środa, Wspom. ś. Pawła ap.

Dziś wschód słońca o godz. 3,41 zach. 8,24
Jutro „ „ „ 3,42 „ 8,24
Dziś „ księżycy „ 10,41 „ 6,24

Nr. 73

Wąbrzeźno, wtorek 29 czerwca 1926 r.

Rok VI

Nowy Prymas Polski.

X. Arcybiskup-Metropolita Gnieźnieński i Poznański D-r. Augustyn Hlond.

Ksiądz d-r. Augustyn Hlond pochodzi ze starej polskiej rodziny, której przodkowie niejednokrotnie brali żywy udział w ruchu narodowym b. Kongresówki a prześladowani przez Moskali — zmuszeni byli uchodzić przed ciemiężcami. Pozbawieni majątku rodzowego osiedli pod przybranym nazwiskiem na Górnym Śląsku w Brzechowicach pod Mysłowicami, gdzie też w dniu 5 lipca 1881 roku przyszedł na świat obecny ksiądz Prymas Rzeczypospolitej.

Ojciec Jego Eminencji — Jan Hlond był urzędnikiem pocztowym. Miał on 12-cioro dzieci, z których drugim z kolei był Ks. Dr. Augustyn. Cała rodzina odznaczała się pobożnością — zaiste niezwykłą w dzisiejszych czasach Trzech braci obecnego X. Prymasa poświęciło się stanowi duchownemu — wszyscy jako księża-zakonnicy w klasztorze salezjanów.

Od najmłodszych lat — mały Augustyn objawiał silne umiłowanie religii. Wstąpiwszy do gimnazjum w Mysłowicach — jako 13 letni chłopiec porzucił je, aby wraz z bratem udać się do Turynu do klasztoru salezjanów pod których kierunkiem w Foglizzo przeszedł nowicjat, ukończył studia gimnazjalne, złożył śluby zakonne — a następnie — w 21 roku życia złożył doktorat filozofii na uniwersytecie gregoriańskim w Rzymie.

W roku 1905 został wyświęcony na kapłana — po dłuższym pobycie w charakterze nauczyciela w klasztorze salezjańskim w Oświęcimiu. W roku 1907, jako 26-letni kapłan zostaje mianowany dyrektorem nowego zakładu salezjanów w Przemyslu, gdzie wykazuje nadzwyczajne zdolności i zamiłowanie do pracy, tak, że zwraca na siebie powszechną uwagę przełożonych i zasługuje na ich czczie i poważanie. Z Przemysła zostaje ks. d-r Hlond przeniesiony do Wiednia, jako dyrektor tamt. Zakładu Salezjanów, gdzie ostatecznie zabłysnął swoimi zdolnościami, tak, że nawet uprzedzeni do Jego polskiego pochodzenia austriacy —

musieli w końcu ustąpić przed Jego rozumem i szlachetnością. Jego to staraniem powstaje na ziemiach austriackich pierwsze Zgromadzenie Salezjańskie. — On również dzięki wyteżonej pracy zdołał w Wiedniu stworzyć Ognisko dla młodzieży robotniczej gdzie chłopcy pod kierunkiem świątelnego kapłana uczyli się i rozwijali duchowo co Mu zyskało szacunek powszechny i poważanie. Był pierwszym wśród duchowieństwa austriackiego — i wszyscy to przyznali bez zastrzeżeń!

W r. 1919 powierzono Mu prowincję salezjańską, obejmującą Austrię, Węgry i Niemcy Zachodnie. Dopiero na tem stanowisku dał się poznać X. dr. Hlond, jako człowiek naprawdę stworzony do wielkich zadań! Najwyższe osobistości duchowne — jak kardynałowie Nagel i Piffl zasięgają niejednokrotnie Jego świątelnych rad i ściśle według nich postępują.

Obecny Ojciec Święty — jeszcze jako wizytator apostolski niejednokrotnie odwiedzał obecnego Prymasa w Jego siedzibie w Wiedniu — nie ukrywając swego szacunku dla tego najszlachetniejszego z księży austriackich.

Po przyłączeniu Śląska do Polski — Ojciec Święty mianuje X. d-ra Hlonda biskupem śląskim uważając go za najgodniejszego ze ślązaków na to stanowisko. Stało się to 14 grudnia zeszłego roku!

Konsekracja ks. biskupa Hlonda w Katowicach była potężną manifestacją uczuć religijnych i patriotycznych ludu śląskiego.

W pół roku potem — Ojciec Święty powierzył Mu najwyższą władzę duchową Polski — bez względu na innych, starszych latami i godnością! Jest w tym fakcie nowy znamienity symbol zjednoczenia Polski. Ojciec Święty nominacją tą wykazał głębokie zainteresowanie się sprawami naszej Ojczyzny! Dając nam nowego Prymasa — wybrał na to stanowisko Najgodniejszego z najgodniejszych!

Cześć Mu za to!

dzib na wsi, zamiast wynajmować letnie mieszkania na letnisku zwykle urządzonym dla mieszczuchów ze wszystkimi ziemiami stronami życia wiejskiego, kupują namioty, siadają na wóz i jadą gdzieś do lasu, w którym siedzą kilka tygodni, rozkoszując się wonnym powietrzem i zasadą „dolee far niente”.

Taką organizacją, która obozowanie letnie ma stałe w swoim programie, jest harcerstwo.

W Polsce jeszcze przed wojną harcerstwo ruszyło do lasów, do borów, do gór i tam zdala od oka zaborey, na swobodzie i wolności uświadamiało sobie swą pracę dla kraju — dziś czyni to samo, wędrując po kraju i zakładając obozy. I tak statystyka mówi nam o wzroście kolonji harcerskich. W r. 1919 obozów było 20, w r. 1920 obozów 25 (harcerzy 498 czyli 2,3 proc. wszystkich harcerzy) w r. 1921 obozów 43, harcerzy 1266 (4,7 proc.), w r. 1922 obozów 110, harcerzy w obozach 3526 (12 proc.) Liczby te wzrastają dalej.

Wielu jest uprzedzonych do takiego obozowania i ci wysuwają różne argumenty, nie zdając sobie sprawy z samej wartości i celu kolonji. Wielu uważa okna otwarte na przestrzał za źródło wielu chorób, a cóż dopiero mówić o spaniu w namiocie na wolnym powietrzu. Jakże to łatwo zaziębić się, dostać nawet zapalenia płuc. Tymczasem to jest zupełnie fałszywy pogląd. Najlepiej jest zastosować tu zdanie księdza Kazimierza Lutosławskiego, prawdziwego opiekuna i przyjaciela młodzieży, który już wiele kolonji harcerskich prowadził:

„Na podstawie wielokrotnych doświadczeń mogę stwierdzić, że mając do czynienia w obozach, nie tylko stałych, ale i ruchomych, wędrownych, z chłopcami bardzo różnego stopnia zahartowania, — przekonałem się, że przy unikaniu ekscesów jakichkolwiek forsowanych marszów czy ćwiczeń, przy zachowaniu zwykłych ostrożności co do wilgoci zwłaszcza, co do diety i t. d. — życie w letnisku dla każdego organizmu, przeciętnie zdrowego, choćby słabowitego i nie zahartowanego, jest prawdziwym lekarstwem”.

Najlepszym dowodem, jakie zbawienne skutki pociąga za sobą pobyt młodzieży na kolonji, będzie sama młodzież, która po powrocie z kolonji pełna sił i zdrowia, energii i chęci do pracy wywiera dobre wrażenie na otoczeniu, zwłaszcza na rodziców.

Dziś w Polsce dwa hasła brzmią, jak zwykle co rok o tej samej porze: „Dzieci na wieś!” i „Harcerze na kolonje”.

Niech Wąbrzeźno rzuci również te hasła zbawienne dla swego młodego pokolenia.

Józef Staško.

Kolonje harcerskie.

Rozwój przemysłu po miastach, nie tylko po wielkich, ale i małych, powstawanie fabryk różnego rodzaju i warsztatów przemysłowych, dalej coraz większy ruch uliczny to wszystko obniża stale stan zdrowotny mieszkańców większych zbiorowisk ludzkich.

Oddychamy powietrzem, od którego czystości w poważnej mierze zależy zdrowie nasze. Unoszący się pył i kurz uliczny, dymy i gazy wciskają się do płuc człowieka za każdym oddechem i osiadają na wilgotnych tkankach krwionośnych, tamując oddech, przeszkadzając wydzielaniu się na zewnątrz dwutlenku węgla, gazu znajdującego się we krwi i tworzącego się wskutek naszych ruchów i pracy mięśni, oraz nie dopuszczając tlenu zawartego w powietrzu do płuc.

Powietrze miejskie pełne bakterji i miazmatów szkodliwych dla zdrowia powoduje często choroby u dorosłych, a co gorsza przeważnie u dzieci. Międe organizmy, dopiero wzrastające i nierozwinięte, a zwłaszcza płuca wrażliwe i nienastalone nie zdołają tak szybko oprzeć się zatrutemu powietrzu, które działa zabójczo szczególnie przy złym lub niedostatecznym odżywianiu się i złych warunkach życia. Dlatego śmiertelność dzieci po miastach jest tak wielką.

Przyjrzyjmy się teraz, co robi nasza młodzież, gdy jest wolna od swoich zajęć. Widzi się ją waleśającą się po ulicach ciasnych i dusznych, widzi się po zatechnych wilgocią bramach i na schodach siedzące dzieci blade, mizerne,

wychudłe, jakby dopiero powstały po długiej chorobie.

Nasze Wąbrzeźno, choć takie małe, a posiada również niezbyt korzystne warunki higieniczne z powodu fabryk znajdujących się często w środku zabudowań mieszkalnych i złego stanu bruków kanalizacji i oczyszczania ulic. Idąc około południa przez miasto, zwłaszcza ulicą Kolejową lub Wolności, widzi się robotników zamazanych zmiatających a tumany kurzu i pyłu poruszane wiatrem osiadają na przechodniach, dostają się do płuc wraz z bakteriami i miazmatami. Dla złych warunków do stałego przebywania młodzieży w mieście należy pomyśleć o skierowaniu jej w porze letniej poza miasto w pola i lasy.

Czas wakacyjny jest dla młodzieży tym okresem życia, w którym można i należy otrząsnąć ją i oplóścić z kurzu miejskiego, dać jej nowy zapas sił do dalszej pracy odbywanej w szkole dla życia warunkach.

Wycieczki, przechadzki, wyjazdy na wieś, obozy, kolonje to są sposoby, które operuje się dziś na wielką skalę w zachodniej Europie i w Ameryce. U nas uważa się to za zbytek, nie myśląc o tem, ile to chorób sprowadzić może stały pobyt w mieście.

W miesiącach letnich na Zachodzie pustoszeją miasta, wszyscy pociągami wyjeżdżają nad morze lub w góry, a zwłaszcza wysyła się młodzież, która zdala gwaru miejskiego spędza czas w olbrzymich nieraz obozach liczących po kilka tysięcy chłopców. We Francji np. i w Anglii całe rodziny miejskie, nie mając stałych sie-

Z całej Polski

Kije wyborcze na koszt państwowy.

„Kurier Lwowski” zamieszcza niesłychaną relację o przygotowaniach przedwyborczych Stronnictwa Chłopskiego.

Oto poseł Bryl zamówił w warsztatach kolejowych 200 lasek żelaznych, obszytych skórą. Warsztatowcy z nadzwyczajnym pospiechem wykonali zamówienie z materiałów kolejowych w godzinach urzędowych.

Oryginalny strajk.

W Gdańsku ogłosili demonstracyjny strajk dystrybucje tytoniowe na znak protestu przeciwko nadmiernemu podniesieniu podatku, wprowadzającego formalny monopol.

Pobory urzędnicze.

Warszawa. Prasa donosi, że na najbliższym posiedzeniu Rady Ministrów ma być rozpatrywana sprawa powiększenia poborów urzędniczych.

Jak słychać mają być przywrócone pobory z grudnia r. ub.

Z kraju „bojaźni Bożej”. Ohyda przejmująca zbrodnia. — Znowu nadużycia kolejowe.

Berlin. W Neu-Sakisch (powiat Glatz) dokonano sadystycznego morderstwa na chłopcu 17-letnim i jego siostrze 13-letniej. Zbrodniarz, dotychczas niewykryty, poderżnął dziewczynie gardło, a chłopcu rozbił czaszkę. Ponadto poderżnął gardło 2 kozom, pozostawiając je na miejscu. Zadnego rabunku nie dokonał.

Berlin. Śledztwo w sprawie nadużyć, dokonanych w niemieckiej dyrekcji kolei we Frankfurcie nad Odrą, przy budowaniu stacji granicznej w Neu-Beutschen zatacza coraz szersze kręgi. Aresztowano inspicjenta kolejowego Junglinga i radcę kolejowego Klipsa. Poza to będzie pociągniętych do odpowiedzialności sześć firm budowlanych, które dopuściły się przekupstwa urzędników kolejowych.

Jeszcze jedna szajka zdrajców. Nowa wielka afera poborowa.

Warszawa. Wykryta została znowu wielka afera poborowa. — W związku z tem dokonano licznych aresztowań. Dotychczas aresztowano 6 osób wojskowych i 23 cywilnych; podobno brało tam udział też kilku studentów. Jednym z przywódców aferzystów był niejaki dr. Rosenberg.

Rozumne wytyczne co do redukcji urzędników.

Warszawa. Ministerstwo spraw wewnętrznych rozesało do wojewodów okólnik, w którym podaje wytyczne redukcji. Dotknąć one mają przede wszystkim funkcjonariuszy, którzy nie utracą środków do życia, jak np. urzędniczy zamężni, o ile ich mężowie są zdolni do pracy lub nie znajdują się chwilowo bez zajęcia. Usunięciu z posad podlegają także osoby, które są krewniami urzędnika państwowego i prowadzą z nim wspólne gospodarstwo. Również przy usuwaniu z posad należy mieć na oku urzędników, zawieszonych w czynnościach urzędowych na skutek wyroków karnych, o ile nie są stabilizowani lub nie przedstawiają wartości sił fachowych, oraz posiadających majątek nieruchomy.

Z procesów wojskowych.

Warszawa. W najbliższym czasie rozpocznie się szereg procesów wojskowych. Nadużycia w marynarce będą rozpatrywane w dwóch procesach: 1. admirałów Borowskiego i Porębskiego; 2. komandora Bartoszewicza. Proces przeciwko Bartoszewiczowi został odroczone aż do czasu zbadania poczytalności umysłowej oskarżonego.

W procesach, wytoczonych generałom: Rozwadowskiemu, Zagórskiemu i Malczewskiemu, pierwszy proces będzie gen. Rozwadowskiego.

Olbrymia powódz w powiecie Krakowskim.

Kraków. Ostatnie deszcze spowodowały wylew rzek Białej, Wisły, Soly i Wątoka (w Tarnowie). Wezbrane fale zburzyły doszczętnie kilkadziesiąt domów, podmyły tor kolejowy w pow. Wadowickim, i zerwały dwa mosty w Binorowie. Poziom wody podniósł się o 3,54 metr.

W samym Krakowie szkód narazie niema — ale wezorał poziom Wisły wzrosł o 3,48 metry. Pada ustawiczny deszcz.

W zalanych powiatach szkody są olbrzymie! Najwięcej ucierpiał Raclawice, gdzie woda zalała przeszło 30 domów.

Zarządzono ewakuację zagrożonych miejscowości i wezwano do pomocy saperów z Krakowa. Narazie klęska traci na sile — jednakże sytuacja wciąż jeszcze jest bardzo groźna.

Przyjazd prof. Kemmerera.

Warszawa. Donoszą tu, że prof. Kemmerer wyjechał już z Ameryki — w dn. 22. bm. i ma zamiar po drodze zatrzymać się w Paryżu. W Warszawie prof. Kemmerer stanie 4 lipca.

Ponowny wybór Marszałka Rataja.

Na posiedzeniu Sejmu, odbytem w piątek 25. bm. przystąpiono do wyboru nowego marszałka Sejmu. Głosowanie odbyło się imiennie kartkami.

W pierwszym głosowaniu (wymagana większość 155 gł.) poseł M. Rataj otrzymał 148 głosów, Stan. Głabiński 123 gł., Dąbski 25 głosów, Taraszkiewicz i Thugutt po 2 gł., oraz 2 gł. rozstrzelone. Oddano kartek 318 — z tego 10 nieważnych.

W drugim głosowaniu (wymagana większość 187 gł.) pos. Rataj otrzymał 163 głosy, Głabiński 128 gł., Dąbski 30 gł., Taraszkiewicz 10 gł., Thugutt 2 głosy. Oddano kartek 335-ważnych. Dopiero w trzecim głosowaniu (wymagana większość 153 głosy). Marszałkiem został wybrany poseł Rataj powtórnie — otrzymany 176 głosów, przyczem poseł Głabiński otrzymał 128 głosów. Oddano głosów 335 z tego 31 nieważnych. Marszałek Rataj wybór przyjął.

Polska wystawa w Sztokholmie.

Sztokholm. Dział polski na targach bałtyckich przez cały czas trwania wystawy wzbudzał wielkie zainteresowanie u publiczności szwedzkiej. Wszystkie eksponaty sztuki ludowej zostały rozsprzedane.

I u nas także?!

W tych dniach otrzymaliśmy zamówienie na wykonanie pewnej ilości plakatów o mającem się odbyć 29 bm. o godz. 12 i pół w Strzelnicy zebraniu organizacyjnym „Związku Strzeleckiego”. Z afiszów tych wynika że organizatorzy „Strzelca” — nie zadawalniając się i tak już dostatecznie ostrym antogonizmem — jakby celowo pragną stosunki Pomorza z Kongresówką i Galicją uczynić jeszcze bardziej nieznośnymi — organizując na Pomorzu znieprawdzonego tutaj „Strzelca”.

Jaki jest cel tego? Jeśli chodzi o pracę czysto bezpartyjną, nad przysobieniem wojskowem — to mamy już dostateczną ilość organizacji, zajmujących się tą ideą. A więc: **Tow. Powst. i Wojaków, Bractwo Strzeleckie, Sokół, Młodzież Polsko-katol. i Przystosowanie Wojsk. wśród uczni gimnazjalnych.** Chyba dość tego, jak na nasze Wąbrzeźno — i każdy się z tem musi zgodzić, że więcej Towarzystw nam nie potrzeba.

Ale panowie ze „Strzelca” mają widocznie inne cele na widoku: chodzi tutaj o akcję polityczną — w całym znieczeniu tego słowa! Gdyby „Strzelec” miał tą samą ideę, jak w latach 1910—1914 — wówczas nie tylko nikt by przeciwko niemu nie występował — ale przeciwnie — każdyby wszelkimi siłami poparł tak szlachetną w swem założeniu i działalności organizację!

Niestety jednak! Strzelec dawny i Strzelec zreorganizowany po roku 1918 — to niebo i piekło — to rozum i obłąkanie! Z organizacji czysto niepodległościowej i ideowej, jednoczącej w sobie szlachetniejszą i najbardziej ofiarną młodzież — zarówno narodową jak i o przekonaniach lewicowych — z takiej to organizacji — wyrodziło się w roku 1918 coś takiego, co można raczej nazwać bojówką lewicową, organizacją poronionych przewrotów — lecz nigdy nie dawnym Związkiem Strzeleckim, — który dziś śmieje swymi trupami szlak Legjonów od Karpat — aż po Murman!

Strzelec dzisiejszy już za to samo, że przed niedawnym czasem z bronią w ręku wystąpił przeciwko praworządności — i przeciwko rządowi — stał się dla Pomorza wrogiem. Ludność Wąbrzeska jak jeden mąż stoi w szeregach obrońców prawa i ładu — i nigdy nie udzieli swego poparcia tym, którzy temu prawu wymierzili taki policzek! Dlatego też założenie Związku Strzeleckiego na Pomorzu zaostrzy tylko jeszcze bardziej walkę pomiędzy ogółem ludności a zwolennikami tej organizacji! Radzimy więc dobrze się zastanowić, czy — dla moeno wątpliwych wyników

akcji Strzelca na Pomorzu — dla tych kilku wyznawców Marxa i Lissal'a — warto nanowo budzić usypiające już antagonizmy dzielnicowe — i rzuceć zarzewie niezgody — z którego kto wie — jakie skutki mogą jeszcze powstać?

Radzimy panom organizatorom dobrze się zastanowić zanim się zdecydują na tak niepewny krok.

Bo tuż. tuż znów stoi widmo — wojny domowej — straszniejszej jeszcze od wypadków majowych.

Już w czasie wizyty delegatów Kom. Obr. Nar. u pana premiera poruszono kwestję założenia Strzelca na Pomorzu. Pan min. Młodzianowski obiecał wówczas, jeśli się okaże, że Strzelec prowadzi jakąkolwiek agitację partyjną — to niezwłocznie nakaże rozwiązanie tej organizacji! Uważam to stanowisko za słuszne i racjonalne. Pan min. Młodzianowski, który sam należał przed wojną do organizatorów i propagatorów Związku Strzeleckiego w Krakowie — rozumie dobrze różnicę jaka zachodzi pomiędzy ówczesną a dzisiejszą ideologią tej organizacji. Rozumie również, że w interesie Polski nie leży bynajmniej zaostrzenie nienawiści dzielnicowej i dlatego obiecał tą kwestję załatwić polubownie. Ale nim to nastąpi — interwencja p. ministra może się okazać spóźnioną. Dlatego też radzimy nie narażać siebie samych i interesów państwa dla mrzonek partyjnych. Będzie dobrze jeśli panowie organizatorzy nie spotkają się z żywymi i dotkliwymi objawami nienawiści — i ażeby tego uniknąć radzimy im zrezygnować ze swych zamiarów! Poco wywoływać walkę i burdy! Po co narażać się na awantury!.. Strzelec u nas się nie utrzyma, — i to jest pewnik! Ale że wskutek samej próby założenia tej organizacji mogą wypaść niepożądane szkody dla Państwa — to również pewnik! I dlatego — lepiej nie próbować!

Jesteśmy pismem bezpartyjnym i w żadnym wypadku nie kierujemy się nienawiścią! Artykuł niniejszy dyktuje nam obowiązek obywatelski, gdyż ten jeden nieobliczalny krok panów „strzelców” psuje całą robotę najszlachetniejszych obywateli pragnących załagodzenia i usunięcia tarę i nieporozumień międzydzielnicowych. I to, do czego napróżno dążyli niemiecy, mogą doprowadzić do końca „Strzelec” swoim uporem i nierozumną taktyką!

Na zebranie organizacyjne albo nikt nie przyjdzie z pośród rodzimych pomorzan albo jeśli przyjdzie to dlatego tylko żeby niedopuszczyć do założenia u nas „Strzelca”. Więc jeszcze raz zapytujemy — czy warto wobec tego próbować — i ponieść porażkę?

Z całego świata

Niemcy zabiegają o zwrot skonfiskowanych okrętów.

Hamburg. B. kanclerz, dr. Kuno, udaje się do Stanów Zjednoczonych, aby z rządem amerykańskim petraktować o zwrócenie Niemcom ich majątków, skonfiskowanych w czasie wojny, w pierwszej linii skonfiskowanych okrętów.

Groźba międzynarodowego strajku górników.

London. Odbyły się tu obrady Międzynarodowego Kongresu górniczego. Omawiano sprawę wstrzymania importu węgla do Anglii Egzekutywa kongresu postawiła wniosek aby ogłosić międzynarodowy strajk górników dla poparcia strajku angielskiego. Obrady nad tym wnioskiem trwają.

Zatarg Litwy z.. Francją.

Między rządem litewskim, a francuskim wybuchł konflikt z powodu ataków oficjalnego pisma litewskiego „Lietuva”, skierowanych pod adresem Francji za rzekome wykorzystywanie emigrantów litewskich we Francji.

Konsulaty francuskie na Litwie otrzymały polecenie nieudzielania wiz do Francji Litwinom tak długo, dopóki na łamach „Lietuvy” nie pojawi się oficjalne sprostowanie.

Papież nadał bratu swemu dziedziczny tytuł hrabiowski.

Papież Pius XI nadał dziedziczny tytuł hrabiowski bratu swemu Fermo Ratti, którego córka zaręczyła się ostatnio z margrabią Persichetti. Bratanica papieska przystąpi więc do ołtarza jako hrabianka Ratti i margrabia nie popełni megalomanii, zaślubiając ją. Od czasów Leona XIII żaden z papieży nie korzystał z przysługującego im prawa nadawania tytułów szlacheckich, nadmienić jednak należy, że zarówno Leon XIII jak i Benedykt pochodzili z wysokiej arystokracji, Pius X zaś opierał się stanowczo nadaniu tytułu swej, jak wiadomo, bardzo skromnej rodzinie.

Turecki monopol spirytus. w rękach polskich.

Jedno z pism krakowskich donosi, że pan Stefan Dmochowski w imieniu zrzeszonych polskich organizacji rolniczych podpisał w Angorze umowę z rządem tureckim, która przyznaje powyższym organizacjom długoletnią koncesję na eksploatację tureckiego monopolu spirytusowego.

W tym celu ma być utworzone tureckie towarzystwo akcyjne, sfinansowane częściowo przez kapitał polski, częściowo przez kapitał zagraniczny, przychylny Polsce. Należy dodać, że podpisanie umowy poprzedziły dłuższe pertraktacje oraz specjalna uchwała parlamentu tureckiego.

Masowe przechodzenie na katolicyzm w Anglii.

London. Od paru dni w londyńskim pałacu arcybiskupim odbywają się narady przy udziale 38 arcybiskupów i biskupów Kościoła anglikańskiego. Według „Daily Expresse”, przeszło 7000 osób grozi wystąpieniem z kościoła anglikańskiego i przystąpieniem do kościoła katolickiego.

Cafe miasto w płomieniach.

Moskwa. Miasto Ketjelnicz w gubernji Wiatka spłonęło doszczętnie. Przeszło 10 000 osób jest bez dachu nad głową. Liczba zabitych jeszcze nieznana.

Polacy na kongresie eucharystycznym.

Chicago. Przyjmując delegację polską na kongres eucharystyczny legat papieski kardynał Bonzano udzielił błogosławieństwa apostołskiego dla narodu polskiego i podkreślił szczególne uczucia, które Ojciec św. żywi dla Polski, mając w pamięci, iż słusznie zażywa opinii Polonja semper fidelis. Arcybiskup Chicago, kardynał Mundelein, wyraził w rozmowie z delegacją polską dużo sympatii dla Polaków i spraw polskich.

Napad na pociąg pospieszny w Bułgarii.

Sofja. Szajka bandytów dokonała pod Plewną napadu na pociąg pospieszny. Po zatrzymaniu pociągu, bandyci wtargnęli do wagonu pocztowego i zrabowawszy przeszło milion lewów w gotówce — uciekli w góry.

Wiadomości potoczne

Wąbrzeźno, dnia 28 czerwca 1926 r.

Zbliża się okres decydujący — okres wyborów do przyszłego Sejmu! Czyż społeczeństwo może pozwolić — aby i ci, którzy po wyborach zasiądą na ławach poselskich — tak samo dbali tylko o swój własny interes — z pominięciem interesu Narodu? Czy mamy pozwolić na to, żeby i przyszły Sejm prowadził kraj cały do nędzy i ruiny — nabijając kieszenie co tym, i bez tego mają za dużo grosza? Nigdy!

Przyszły Sejm musi się składać z ludzi uczciwych! A skąd wiadomo, który poseł jest uczciwym człowiekiem i dobrym patriotą? Kto Wam objęł na kogo oddać głos?

Tylko gazeta bezpartyjna! Gazety partyjne zawsze starają się przedstawić swoich ludzi w jak najlepszym świetle — ohoćby ci ludzie byli skończonymi szubrawcami. I naodwrot. Najuczciwszego człowieka potrafi gazeta partyjna przedstawić jako skończonego łotra! A ludzie nie orjentujący się w tych brudach — biorą kłamstwa za dobrą monetę i głoszą na łotrów, którzy dostawczy się do Sejmu — szkodzą tylko całemu narodowi!

Leć to się musi skończyć! Kto uczciwy, kto jest dobrym polakiem — ten nie będzie czytał gazet partyjnych, wypisujących kłamstwa i oszczerstwa — lecz zaprenumeruje uczciwe, bezpartyjne pismo, które nie służy żadnej partji — a więc tem samym informuje swoich czytelników bezstronnie!

Jedyną gazetą bezpartyjną na Pomorzu jest „Głos Wąbrzeski“!

Kto będzie się informował u nas — ten może być pewnym, że otrzyma wiadomości prawdziwe i bezstronne. „Głos Wąbrzeski zwalcza partyjniotwo, zwalcza podłość i egoizm, krytykuje głupotę, piętnuje publicznie nadużycia i nierząd — nie licząc się z żadną partją! „Głos Wąbrzeski“ służy tylko Bogu, Ojczyźnie i Społeczeństwu!

Kto więc jest jeszcze uczciwym, dbałym o dobro kraju i narodu — ten będzie czytał i rozpowszechniał Głos Wąbrzeski, namawiając innych do podpisywania prenumeraty a naszą gazetę! My nie dbamy o zysk pieniężny — ale pragniemy aby zatryumfowała prawda i uczciwość!

Cheć jaknajwięcej szerzyć oświatę, postanowiliśmy w przyszłym kwartale (od 1 lipca) **rozdawać bezpłatnie wszystkim naszym prenumeratom książkę, która w księgarni kosztuje 6—8 złotych**

Będzie to **„Słownik wyrazów obcych“** zawierający 130 stron druku. Książka ta jest konieczną dla każdego człowieka, gdyż nieraz spotykamy w gazetach wyrazy i zdania, których nie rozumiemy! Teraz tego nie będzie — gdyż każdy nasz Prenumerator zając do słownika — pozna znaczenie każdego obcego wyrażenia!

A więc nie zwlekajcie! Niech każdy dziś jeszcze zapewni sobie „Głos Wąbrzeski“ na cały kwartał lub choćby na miesiąc! Jesteśmy pewni że kto tylko zacznie czytać naszą gazetę — ten już zostanie nadal naszym abonentem! Ale to nie dosyć! Niech każdy nasz Przyjaciel namawia innych do czytania „Głosu Wąbrzeskiego“! Tylko w ten sposób pismo nasze będzie w stanie się rozszerzyć! Czem więcej sami będziecie dbać o naszą gazetę — tem lepiej będzie dla Was — gdyż wtedy będziemy w stanie dawać Wam różne niespodzianki bardziej jeszcze wartościowe, niż te, które na najbliższe miesiące przygotowaliśmy dla naszych Prenumeratorów!

A więc uwaga! Zbliża się pierwszy lipiec! Kto jeszcze nie opłacił prenumeraty niech to uczyni, gdyż później może gazety nie dostać! **A będzie szkoda — i żal po niewczasie!**

— Pierwsza Komunią s. t. Wczoraj w niedzielę, dnia 27. bm. w pięknie przystrojonym w kwiaty i zieleni tutejszym parafjalnym kościele odbyła się uroczystość pierwszej Komunii s. t. do której przystąpiło 9 chłopców z gimnazjum i około 50 dziewcząt ze szkoły wydziałowej. Mszę świętą odprawił ks. Mickholz, który również wygłosił do dziatwy bardzo piękne kazanie. W czasie nabożeństwa — wykonano na chórze cały szereg pieśni religijnych.

Po Mszy świętej w czasie której dziatwa przystąpiła do Komunii wygłosił nadzwyczaj podniosłą przemowę ks. katecheta Zynda, którego słowa wzruszyły wszystkich obecnych swą treścią — tak wiele w nich było uczucia i umiłowania tej dziatwy szkolnej — stanowiącej potężną podporę przyszłości naszej Ojczyzny!

Uroczystość wypadła wspaniale staraniem naszego Wielebnego Duchowieństwa z ks. proboszczem na czele — za co należy się im wdzięczność i część całego miejscowego społeczeństwa.

— Sprawozdanie z wycieczki delegatów Kołek Rolniczych z Ziemi Wileńskiej do Płużnicy — podamy w następnych numerach.

— Przypomnienie. Koncert Stow. Młodz. Polsko-katol. odbędzie się jutro we wtorek o godz. 4 popoł. w ogrodzie p. Twardowskiego (Mleczarnia) Wieczorem o godz. 8.30 w sali hotelu pod Białym Orłem odbędzie się zabawa taneczna.

Czysty zysk przeznaczają się na spłacenie długu, zaciągniętego na zakup instrumentów muzycznych.

— „Święto sportowe“ młodzieży gimnazjum państwowego w Wąbrzeźnie odbyło się w piątek 19 b. m. Przysłowi razili nieobecność rodziców i obojętność starszych, którzy nie zjawili się na boisku. A przecież w państwach o wysokiej kulturze, jak Francja, Anglja, Skandynawja, Niemcy, wychowanie fizyczne jest jednym z naczelnych zagadnień. Typ fizyczny współczesnego człowieka: słabowity, nerwowy, jest typem niedolęznym i mało uzdolnionym do ciężkiej walki o byt. To też należy zwrócić uwagę na fizyczny rozwój młodzieży i okazać więcej zainteresowania się tą zapomnianą dziedziną życia.

Zawody naogół wypadły dobrze. Słabe gdzieś wyniki należy przypisać lichemu boisku, którego teren nierówny i wyboisty do zawodów lekkoatletycznych się nie nadaje.

W pięcioboju dla starszych (powyżej 16 lat) pierwsze miejsce zajął Ostrowski (kl. VI.), drugie Salyga (kl. VII.), trzecie Gąsiorowski (kl. VI.)

W pięcioboju dla młodszych (16 lat) pierwsze miejsce zajął Wojtecki (kl. V.), drugie Rzeszotarski (kl. IV.), trzecie Zieliński (14 lat, kl. IV.)

W trójboju dla młodszych w pierwszej grupie (15 lat) pierwsze miejsce zajął Dąbrowski (kl. IV.), drugie Słezak (kl. II) w drugiej grupie (13 lat) Miszczak (kl. III.) pierwszy, drugi Tesławski (kl. I.)

Wyniki szczegółowe zwycięzców:

I. Bieg na 100 m. 1) Gąsiorowski 72,8 sek, 2) Salyga 13,9 sek, 3) Wojtecki 14,3 sek, 4) Ostrowski i Zieliński 14,5 sek, 5) Rzeszotarski 14,8 sek.

II. Skok w dal. 1) Ostrowski 4,89 m., 2) Gąsiorowski 4,82 m., 3) Zieliński 4,59 m., 4) Salyga 4,49 m., 5) Wojtecki 4,36 m., 6) Rzeszotarski 4,32 m.,

III. Skok w wyż. 1) Salyga 1,50 m., 2) Ostrowski i Wojtecki 1,40 m., 3) Gąsiorowski i Zieliński 1,30 m., 4) Rzeszotarski 1,25 m.

IV. Rzut dyskiem: 1) Salyga 21,51 m., 2) Ostrowski 19,37 m., 3) Rzeszotarski 19 m., 4) Zieliński 18,25 m., 5) Gąsiorowski 16,25 m., 6) Wojtecki 15,24 m.

V. Rzut orzechem: 1) Ostrowski 33,15 m., 2) Wojtecki 30 m., 3) Rzeszotarski 28,51 m., 4) Salyga 24 m., 5) Gąsiorowski 22,55 m., 6) Zieliński 21,05 m.

Młodzi: I. Bieg na 60 m. 1) Miszczak 8 sek, 2) Dąbrowski 8,1 sek 3) Tesławski 8,4 4) Słezak 8,9 sek.

II. Skok przez kozioł: 1) Tesławski 19 punktów, 2) Dąbrowski 17 p. 3) Miszczak i Słezak 16 p.

III. Rzut piłką uszatą oburącz: 1) Słezak 40,86 m., 2) Dąbrowski 29,76 m., 3) Miszczak 21,06 m., 4) Tesławski 19,26 m.

Komitę „Święta sportowego“ czuje się w obowiązku podziękować p. por. Sojce za trud i pracę poniesioną przy zorganizowaniu i przygotowaniu powyższych zawodów.

— Sąd ławniczy w Wąbrzeźnie w dniu 9/VI 26. skazał:

Władysław Jaranowski o wykroczenie uwolniony Jan Szlufik z Książek okradz. 8 tyg. więz.

Szymon Foruński o kłusownictwo 5 zł. grzywny. Stanisław Grodecki o kradzież 5 zł. grzywny.

Ignacy Wojtkowiak odroczone. Stanisław Boryszko z Stanisławek odroczone.

Władysław Bomastyk o kradz. 10 dni więz. Władysława Bomastyk uwolnienie.

Józef Kalinowski nągana. Jan Lewandowski o kradz 10 zł. grzywny.

Franciszek Szymański 10 zł. grzywny. Franciszek Czop z Łopatek o uraz cieleśny 10 zł. grzywny.

Antoni Czop uwolniony. Franciszek Dzielski z Mlewa o kradz. 1 dzień więzienia.

Leszka Hilrzyńska z Feliksowa o usunięcie zajętych rzeczy 50 zł. grzywny.

Władysław Orkiszewski z Świecia o obrazę 14 dni więzienia.

— Sąd ławniczy w Wąbrzeźnie w dniu 19/6. 26 skazał:

Jan Sojecki bez stołego miejsca o kradz 6 tyg. i 2 dni więzienia.

Antoni Grzywiński z Wąbrzeźna zgorzenie publ. uwolniono.

Władysław Chojnacki z Wąbrzeźna o wyst. 5 zł. grzywny.

Walerjan Goszka z Wąbrzeźna o kradz. 14 dni więz.

Teofila Ran z Wąbrzeźna o kradz. odroczenie. Georg Müller z Wąbrzeźna o wyk. uwolnienie.

Jan Łysiak z Wąbrzeźna o kradz. odroczone. Kazimierz Potorski z Wąbrzeźna o kradz. odroczone.

Fryderyk Andresen z Wąbrzeźna o wyk. 5 zł. grzywny.

Władysław Wan z Stanisławek o uraz cieleśny 10 zł. grzywny.

Berta Senkbeil z Stanisławek o uraz cieleśny 2 zł. grzywny.

Jan Kadre z Stanisławek o uraz cieleśny 10 dni więzienia.

Alojzy Krużyński z Łobdowa o wyk., umorzenie.

Bolesław Krużyński z Łobdowa o wyk., umorzenie.

Dyonizy Krużyński z Łobdowa o wyk. umorzenie.

M. Mederski z Wąbrzeźna o wyk. odroczone.

— Brodnica. (Wybory do Rady Miejskiej nieważne.) Wojewódzki sąd administracyjny uznał dokonane w dniu 4. października 1925 r. wybory do Rady Miejskiej za nieważne. Powodem jest okoliczność, że komisja wyborcza skreśliła listę socjalistów dla ich niedostatecznej znajomości języka polskiego. Muszą się tu więc odbyć nowe wybory lecz rzecz to przykra, że w skład Rady wejdą także „czerwoni towarzysze“.

— Bysław. (Nieszczęśliwy wypadek.) 21-letni Leon Kozłowski jadąc w w poniedziałek, 7 bm. szosą rowerem. został pomiędzy Bysławem a Szumiącą przejechany przez samochód, wskutek czego doznał silnego wstrząsu mózgu. Odstawiono go do szpitala w Tucholi.

— Nowe. (Likwidacja szkoły średniej. Miasto nasze, które zdobyło się roku zeszłego, mimo wielkich trudności na uruchomienie gimnazjum kodukacyjnego, odmówiło na rok przyszły wszelkich subwencji; wobec tego miasto liczące 5.000 mieszkańców, pozbawione zostanie jedynej uczelni typu średniego.

Ruch Towarzystw.

— Wąbrzeźno. Dziś o godzinie 8-mej wieczorem odbędzie się zebranie Tow. Powstańców i Wojaków w sali hotelu pod „Białym Orłem“.

O liczne przybycie wszystkich członków w bardzo ważnej sprawie jak również obywateli, którzy mają zamiar przystąpić do z. tow. proszą

Zarząd.

— Wąbrzeźno. Zabawa dzieci Szkoły Powzecznej Męskiej. W niedzielę 11-go lipca urządzą się wielką zabawę w lesie czystochlebskim. Na program złożą się pokazy gimnastyczne, śpiewy, gry i różnego rodzaju niespodzianki

Zaprasza się niniejszem wszystkich rodziców dzieci szkolnych i obywatelstwo

Kierownictwo.

— Wąbrzeźno. Baczność Urzędnicy! we czwartek dnia 1. lipca 1926 r. odbędzie się w hotelu pod „Białym Orłem“ punktualnie o godzinie 8-mej wieczorem zebranie miesięczne Stow. Urzęd. Państw. Samorząd. i Komunal.

Porządek obrad:

1. Zagajenie,
2. Sprawa opałowa,
3. Uiszczenie składek
4. Wolne głosy,
5. Zamknięcie.

Urzędników wszystkich dykasterji na powyższe zebranie najuprzejmiej i gorąco zaprasza

Zarząd.

Giełda warszawska

1 dolar amerykański 9,96 i funt angielski 48,64, 100 frank franc. 29,32, 100 frank belg. 29,06. 100 frank szwajc. 193,95. 100 koron czesk. 29,63, 100 lirów włoskich 36,16, 100 szylingów austr. 141,35.

Giełda Gdańska

z dnia 25 czerwca 1926 r.

Płacono za 100 zł. 51,34 guldenów przekaz 51,19, za dolara amer. „ za funt szter. angielskich 25,18 guld., za 100 guldenów holend., 207,61 za 100 franków szwajc. 1 0,07 za 100 marek niem. 123,04.

Notowania giełdy płodów rolniczych w Poznaniu

z dnia 25 czerwca 1926 r.

Żyto	32,50—33,50
Pszonica	47,50—49,50
Jęczmień	29,0—31,00
Owies	34,50—36,50
Mąka żytnia 70 proc.	—48,50
Mąka pszenna 65 proc.	75,00—78,00
Ospa żytnia	
Otręby pszenne	
Groch polny	00,00—00,00

Poznański targ na bydło.

Z dnia 23 czerwca 1926 r.

Świnie:

dełnomięs. od 120 do 150 kg. żywej wagi	206—208
pełnomięs. od 100 do 120 kg żywej wagi	200—202
mięsiste świnie ponad 80 kg.	190—
maciory późne kastraty	176—196

Przebieg spokojny.

Cielęta:

średniotuczzone cielęta i najprzeds. ssaki	108—
mniej tuczzone cielęta i dobre ssaki	100—
ssaki	86—90

Redaktor odpowiedzialny: W. Rzeczewski, Wąbrzeźno
Drukarnia i nakładem „Głosu Wąbrzeskiego“ Wąbrzeźno

Wyciąg z nr. 22 Orędownika Urzędowego

Rozporządzenie Ministra Kolei
z dnia 4 maja 1926 r.,

wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych o uzupełnieniu i zmianach taryfy polskich kolei normalnotorowych na przewóz osób, psów, bagażu i przesyłek nadzwyczajnych.

Na mocy ustawy z dnia 12 czerwca 1924 r. o zakresie działania Ministra Kolei Żelaznych i o organizacji urzędów kolejowych (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 580) zarządza się co następuje:

§ 1. Do taryfy polskich kolei normalnotorowych na przewóz osób, psów, bagażu i przesyłek nadzwyczajnych (Dz. U. R. P. z r. 1925 nr. 128, poz. 913 i z r. 1926 nr. 33 poz. 207) wprowadza się następujące zmiany i uzupełnienia.

1. W części II. w rozdziale I. w dziale B dopłaty za przejście do klasy wyższej lub do pociągu droższego w wykazie dopłat w pozycji pierwszej, rubryce piątej, w ustępach a) i b) liczbę „37” zmienia się na liczbę „41”, w pozycji drugiej, rubryce piątej, w ustępach a) i b) liczbę „16” zmienia się na liczbę „18”, w pozycji drugiej, rubryce szóstej, w ustępach a) i b) liczbę „50” zmienia się na liczbę „55”, w pozycji trzeciej, rubryce trzeciej, w ustępach a) i b) liczbę „37” zmienia się na liczbę „41”, w pozycji trzeciej, rubryce czwartej w ustępach a) i b) liczbę „16” zmienia się na liczbę „18”, w pozycji czwartej, w ustępach a) i b) liczbę „49” zmienia się na „55”.

2) W tejże części II. w rozdziale I. w dziale C (2) „Bilety na przejazd jednorazowy lub na przejazdy powrotne w komunikacjach podmiejskich” w tytule skreśla się słowa „jednorazowy lub na przejazdy powrotne” w punkcie 1 skreśla się słowa „na przejazdy tam i z powrotem”, w punkcie 3 skreśla się słowa „tylko w dniu datowania biletu i” punkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Opłaty za przejazd pociągami podmiejskimi oblicza się w klasie III po 4 grosze, w klasie II po 6 groszy za kilometr z zastosowa-

nem postanowień punktu 1 i 2 rozdziału I działy A części II taryfy niniejszej.

Za przewóz dzieci (ustęp 2 art. 12 przepisów przewozowych) pobiera się połowę opłat powyższych.

3. W tejże części II i w tymże rozdziale I działy F otrzymuje brzmienie następujące:

„F. Ulgi taryfowe przy przejeździe powrotnym z uzdrowisk krajowych.

1) Osoby, które w celach leczniczych lub odpoczynkowych udały się do niżej wymienionych uzdrowisk krajowych, mogą przy powrocie z nich korzystać jednorazowo przy przejeździe pociągami osobowymi lub mieszanymi z ulg następujących:

- w wagonach klasy III placą połowę taryfy klasy IV,
- w wagonach klasy II placą połowę taryfy klasy III;
- w wagonach klasy I placą połowę taryfy klasy II.

W razie przejazdu pociągiem pospiesznym, oprócz opłaty ulgowej za przejazd pociągiem osobowym, pobiera się pełną opłatę dodatkową za pociąg pospieszny według taryfy normalnej tej klasy, w której odbywa się podróż.

2. Ulgi powyższe stosuje się wyłącznie przy przejeździe od najbliższej stacji danego uzdrowiska (p. 6) i tylko w tym wypadku, gdy odległość taryfowa od tej stacji do stacji powrotnej wynosi co najmniej 100 km.

3. Bilety ulgowe nabywa się na podstawie zaświadczeń wydanych przez Zarządy uzdrowisk lub uzdrowisk względnie Komisje uzdrowiskowe, a w braku w danej miejscowości tych instytucji przez Zarządy gmin.

Zaświadczenie takie ma zawierać imię i nazwisko osoby powracającej z uzdrowiska, potwierdzenie, że dana osoba przebywała w uzdrowisku w celach leczniczych lub wypoczynkowych bez przerwy w ciągu co najmniej 14 dni stacjonarnie i przeznaczenia, datę wydania zaświadczenia, podpis i stanowisko służbowe wydawcy zaświadczenia, pieczęć Zarządu oraz podpis posiadacza zaświadczenia.

Zaświadczenie powinno być dokładnie wypełnione, zaświadczenia, wypełnione nienależy-

cie, z opuszczeniami rubryk, z poprawkami, dopiskami i t.p. będą uznane za nieważne i odbierane posiadaczowi.

4. Zaświadczenie powyższe uprawnia do jednorazowego otrzymania biletu ulgowego bądź to do stacji przeznaczenia, wymienionej w zaświadczeniu, bądź to do stacji pośredniej (na odległość co najmniej 100 km.) leżącej na drodze przejazdu do wymienionej w zaświadczeniu stacji przeznaczenia.

Zaświadczenie stempluje kasa kolejowa, wpisuje na niem numer wydanego biletu ulgowego i zwraca właścicielowi, który okazując go powinien przy kontroli biletów, po ukończeniu zaś podróży oddać łącznie z biletem.

5. W celu stwierdzenia tożsamości osoby, kolej może zażądać od okaziciela biletu ulgowego powtórzenia podpisu, jak również przedstawienia dowodu osobistego.

Jeśli z biletu ulgowego korzystać będzie inna, niewymieniona w zaświadczeniu osoba, uważa się ją za podróżnego, jadącego bez biletu, płaci ona wszelkie, przewidziane w takich wypadkach należności i ponosi wszystkie, wynikające z tego powodu skutki.

Za nieprawidłowe wydanie zaświadczenia, odpowiada wydawca, na którym kolej może dochodzić odszkodowania prawnie przewidzianego.

6. Wykaz uzdrowisk, z których powracający mają do korzystania z ulg powyższych, obejmuje następujące miejscowości:

W województwie białostockim: Drukienniki;

W województwie warszawskim: Ciechoćinek; Otwock; Budka (stacja kolejowa Mrozy);

W województwie kieleckim: Busk (st. kol. Kielec, Jędrzejów lub Szczucin); Czarniecka Góra (st. kol. Nieklan); Ojeów i Piaskowa Skala (st. kol. Kraków lub Olkusz); Selec (st. kol. Kielca, Jędrzejów lub Szczucin);

W województwie lubelskim: Kazimierz nad Wisłą (st. kol. Puławy); Nałęczów (st. kol. Nałęczów lub Sadurki);

(Ciąg dalszy nastąpi).

Przetarg przymusowy.

W piątek, dnia 2-go lipca 1926 r. o godzinie 10 przed południem sprzedawany będzie najwięcej dającym za natychmiastową zapłatę gotówką

manez i pięćdziesiąt tysięcy cegieł

Zbiór relikwantów przy kościele ewangelickim.

Miejski Urząd Egzekucyjny.

Licytacja przymusowa.

W poniedziałek, dnia 5 lipca br., o godz. 11-tej przed poł. sprzedawac będą w Zakładach Przemysłowych (cukrownia) pp. St. i O. Pietrzyckich w Kowalewie najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą

wagę analityczną, (postument z dwoma szafkami szklanymi i stolikami) i transporter łańcuchowy

do wytlóków buraczanych ca 70 mtr. długi,
Egzekutor Powiatowy
przy Wydziale Powiatowym w Wąbrzeźnie.

FRANCISZEK SCHMIDT. DENTYSTA

przyjmuje od 9-12 i od 3-6. (Lecze także członków tut. Kasy Chorych)

Wąbrzeźno Mickiewicza 26.
Telefon nr. 65.

St. Brodowski

WĄBRZEŹNO

Kolejowa 74 Kolejowa 74
wykonuje wszelkie prace wchodzące

w zakres

tapicerstwa i siodlarstwa

przyjmuje nowe zamówienia jako też reparacje jako to: torebki damskie, waliski i t. d. po bardzo przystępnych cenach.

Drogerja pod „Aniołem”

Wąbrzeźno — Kolejowa 70.

Polena

Farby, lakiery, pokosty, oleje, benzynę, smary, klej stolarski, artykuły fotograficzne, mydła toaletowe, perfumy krajowe i zagraniczne, artykuły gumowe, watę, bandaże, pasy przepuklinowe

TAPETY

Nowe wzory nadeszły
Ceny konkurencyjne!
Obsługa skora i rzetelna!

**Kto kupuje towary zagraniczne
pedkopuje był swojej Ojczyzny.**

Oszczędności

od jednego złotego pożyczamy przyjmujemy i oprocentujemy na dogodnych warunkach.

Na życzenie wypożyczamy stalowe skarbanki.

Dyskontujemy mniejsze weksle na
:- dogodnych warunkach spłaty :-

Na poczet spłaty starych depozytów utworzył Bank Ludowy podług uchwały Walnego Zebrania z d. 16-go sierpnia 1925 r.

fundusz waloryzacyjny z 1-szą ratą zł. 1500

Bank Ludowy w Wąbrzeźnie

Spółdzielnia zap. z nieogr. odpowiedzialnością.

Do pięciu złotych

dziennie zarobić można przez zbieranie ziół leczniczych
Każdą ilość kupuje i płaci za kg.

Rumianku (Kamille) kg. zł 0,50

Kwiat lipowy (Lindenblüthe) kg zł. 0,40

Chemiczna Fabryka „Donatol” K. Wietrzyński
odbiera się w biurze ulica Kopernika 2

Zwraca się baczna uwagę, aby nie niszczyć łąk i drzew, co podlega karze policyjnej.

Głównie gniazdy

wałach

5-letni

172 cm. wysoki bez wad, oraz

KOZA

na sprzedaż

Bauer, browar.

Wł. Kulerski

Grudziądz

fabryka bloków kasow. sztućców i bezkończonych

B-17-375 zł gr

Bloki

kasowe

Paragony

B-17-375

Kontrola

Załączać oferty i wzory

Rzetelnego

człowieka

w wieku do 20 lat

do rozwózki lodów

poszukuje

BR. BARYLSKI

Kawierata Bristol.

2 umeblowane POKOJE

z urządzeniem kuchni, lub bez od zaraz lub później do wynajęcia

C. GÓRKA Pomorska 14

PIEGI

zółte piamy

opaleniznę

usuwa pod gwarancją

— apt. p. Gadebuscha —

Axela krem od piegów

1 sz. 4,50 zł. 1/2 sz. 2,50 zł.

Axela mydło

1 kw. 1,25 — zł. 3 kaw. 3,50 zł.

Do nabycia w następ. drogerjach

Główni, Wąbrzeźno Rynek

L. Donat Nast. Wąbrzeźno Rynek 2

Gadebusch, Poznań Nowa 7.

Donoszę Szan. Obywatelstwu, że po długoletniej

praktyce w Dreźnie osiedliłem się w Wąbrzeźnie

w ulicy Wolności No. 59

(naprzeciw sądu) jako

dentysta

wykonuję wszelkie dentystyczne prace podług najnowszej metody.

Marjan Małski

Wolności No. 59.

Stemple kancelaryjne i metalowe każdej wielkości i formatu po najniższych cenach

W. Szozka